

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності _____ 242 Туризм _____
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою _____
(назва освітньої програми)

на тему: «ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КРУЇЗНОГО
ТУРИЗМУ НА ПРИКЛАДІ ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ»

Виконавець:
Студентка 4 курсу 13 групи
факультету туризм
Пріць Оксана Мирославівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
_____ К. Г. Н., доцент _____
(науковий ступінь, вчене звання)
_____ Ярьоменко С. Г. _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗМІСТ

стор.

Вступ	3
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи поняття круїзного туризму	5
1.1. Поняття круїзного туризму та основні сутнісні характеристики.....	5
1.2. Тенденції розвитку круїзного туризму світу.....	13
1.3. Підходи до покращення рівня організації круїзного туризму для споживачів.....	24
Розділ 2. Аналіз діяльності туристичного підприємства у сфері круїзного бізнесу	30
2.1. Організаційно-економічна характеристика туристичного підприємства.....	30
2.2. Аналіз господарської діяльності туристичного підприємства.....	40
2.3. Вивчення поведінки споживачів туристичного підприємства та його конкурентного середовища.....	45
Розділ 3. Напрямки удосконалення організації круїзного туризму	56
3.1. Основні шляхи упровадження пропозицій туристичного підприємства.....	56
3.2. Основні пропозиції з покращення організації круїзного туризму для споживачів туристичного підприємства.....	68
Висновки	77
Список використаних джерел	80

ВСТУП

Актуальність даної теми є ваговою, оскільки круїзний туризм як "феномен ХХ століття" є актуальним напрямком економічного розвитку країн світу, які мають порти. Україна не є виключенням, хоча розвиток цього виду туризму ускладнений тимчасовою окупацією Кримського півострова, на якому розташовані популярні серед круїзних туристів порти Ялта та Севастополь.

Взаємозв'язок обсягів туристично-рекреаційного потенціалу, туристичних потоків, туристичної інфраструктури, туристичних підприємств, туристичних комплексів та господарств формують туристичну індустрію країни.

Туризм позиціонують як важливу сферу розвитку економіки, оскільки він забезпечує значний внесок в економіку країни у вигляді платежів до бюджету, сприяє створенню нових робочих місць, здійснює кроскультурний ефект, позитивно впливає на природне середовище.

Функціонування круїзного туристичного ринку України досліджується на основі розвитку глобального ринку круїзних туристичних послуг, в контексті макрорегіональних європейських та світових особливостей розвитку цього виду туризму.

У ХХІ сторіччі круїзний туризм стає індустрією, що найбільш динамічно розвивається. Організація круїзного подорожі включає в себе готельний бізнес; ресторанний бізнес; туристичний бізнес тощо.

Метою даної роботи є удосконалення роботи турфірми в круїзному сегменті ринку туристичних послуг, що означає знаходження ніші, оптимально відповідної наявним ресурсам і вилучення максимального прибутку при мінімумі витрат.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- огляд теоретичних напрацювань у галузі круїзного туризму, основні характеристики організації роботи підприємства у даному сегменті туризму;
- оцінка діяльності підприємства, конкурентних позицій та вивчення поведінки споживачів;
- розробка пропозицій з удосконалення роботи підприємства у сфері круїзного туризму.

Об'єктом дослідження є процес надання послуг туристичного підприємства у сегменті круїзного туризму.

Предметом дослідження є теоретичні та науково-методичні основи організації круїзного туризму та вивчення особливостей діяльності підприємства туризму у даному сегменті індустрії туризму.

Методологічну основу дослідження складає комплекс загальнонаукових методів: сходження від конкретного до абстрактного, аналізу та синтезу, загального взаємозв'язку, розвитку, історичності, об'єктивності, цілісності. Для обробки та аналізу інформації використовувалися комп'ютерні програми Microsoft Word і Microsoft Excel.

Інформаційною базою дослідження стали наукові статті, монографії таких вчених, як Герасименко В.Г., Нездоймінов С.Г., Іванов А.М., Саламатіна С.Є., Голубкова І. А., Дергачов В. А, Андрєєва Н. В., Логунова Н.О., а також статистичні дані Державного комітету статистики, ЮНВТО, щорічні звіти туристичного підприємства.

Кваліфікаційна робота містить вступ, три розділи, таблиці, рисунки, висновки та перелік використаних джерел.

Висновки

При вирішенні завдання щодо шляхів покращення організації круїзного напрямку діяльності у туристичної фірми в процесі роботи було вивчено основні принципи та засади роботи світової круїзної індустрії, її сутнісні характеристики, теоретичні роботи на тему економіки світової туристичної галузі, та її круїзного напрямку, зокрема. Також детально розглянуті основні тенденції розвитку круїзного туризму світу.

Економічна складова круїзної туристичної діяльності проявляється не тільки в комерційній спрямованості, а й в посиленні соціальної та екологічної його ролі (реставрація пам'яток історії та культури, природоохоронні заходи, реконструкція матеріально-технічної бази, освітянська та виховна робота засобами туризму тощо), що свідчить про гуманістичну спрямованість туризму. Тому сучасний етап розвитку круїзного туризму, і туризму взагалі, можна охарактеризувати, як етап переосмислення його ролі і значення в людській життєдіяльності як ефективну галузь господарства зовнішньоекономічного спрямування, як соціокультурного явища, яке визначає певний етап розвитку людства і є складовою суспільних глобалізаційних процесів.

Круїзний туризм являється універсальним видом відпочинку, та в якості галузі економіки включає опосередкований розвиток таких галузей економіки, як машинобудування, виробництво енергоносіїв, легка промисловість, індустрія розваг та гостинності, харчова промисловість, авіаперевезення та інші.

Найбільшою проблемою або викликом круїзного туризму є швидкість розвитку, поширення інформації та створення інновацій, тому на перший план виходить постійний моніторинг ринку, інноваційність та впровадження інновацій в свій продукт.

В другій частині проаналізовано діяльність туристичного підприємства у сфері круїзного бізнесу, аналіз внутрішніх факторів, існуючого конкурентного середовища, досвід власного виходу на ринок туристичної фірми ТОВ «Чорноморські Екскурсії», впровадження інноваційного туристичного продукту,

аналіз операційної діяльності туристичного підприємства, якісний аналіз діяльності підприємства, та надана його організаційно-економічна характеристика.

Інноваційний підхід щодо створення нового туристичного продукту, постійне його довершення та зміни дозволили швидко розвинути свою діяльність. Головною інновацією стало переформатування берегових екскурсій, які не мінялися з часів СРСР, та створення таких, тепер вже «класичних» екскурсій, як «Прогулянка крізь часи у Несебрі», «Єврейська спадщина Одеси», та багато інших.

Нетранзитність Чорного моря, вимоги круїзної індустрії щодо інфраструктури великих портів, неможливість мегалайнерів потрапити до Чорного моря через недостатню висоту мосту через Босфорську протоку, та велика кількість невеликих портів на узбережжі Чорного моря створює обмеження, тому круїзний туризм може використовувати судна експедиційного, нішевого сегменту, та сегменту суден класу люкс.

Серед слабких сторін діяльності підприємства є дуже вузька ніша спеціалізації. Через зовнішню політичну кризу та анексію Криму фірма опинилась під загрозою закриття, тому що втратила основний напрямок діяльності. Взагалі, сучасний туризм, а круїзний, більшою мірою є дуже вразливим та залежним від епідемій, військових конфліктів, та кліматичних катастроф, тому, будь-якій туристичній компанії треба мати додаткову діяльність, яка допоможе її існуванню, та подальшому розвитку.

В третій частині надані пропозиції з покращення організації круїзного туризму для споживачів туристичного підприємства, які необхідні особливо при припиненні одного, або декількох напрямків діяльності підприємства, розглянуті основні організаційно-економічні шляхи впровадження пропозицій туристичного підприємства, запропоновано та обґрунтовано провадження двох нових круїзних турів в якості туроператора. За результатами дослідження підрахована економічна доцільність застосованих продуктивних інновацій, проаналізовано структуру та обсяг необхідних витрат, визначені точки беззбитковості турів.

Для більш ефективної роботи, підприємству необхідно продовжувати впровадження ширшого асортименту послуг. Слабкими сторонами ТОВ

«Чорноморські екскурсії» залишились: зовнішні чинники та маркетингова політика. Необхідно розширювати напрямки діяльності підприємства, впроваджувати екскурсійні тури в межах нашої країни. Другою слабкою стороною є маркетингова політика, інформованість населення про послуги, що пропонує підприємство, дуже мала. Основна кількість клієнтів є постійними, які користуються послугами не перший раз, дізнаються про нові тури через менеджерів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Туризм» В редакції Закону N 1282-IV (1282-15) від 18.11.2003, ВВР, 2004, N 13, ст.180.
2. Баканов М.И. Теория экономического анализа., підручник/ Баканов М.И. Шеремет А.Д. 4-е изд., перераб. и доп. –М.:Финансы и статистика, 2002. – 416 с.
3. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
4. Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с.
5. Нездоймінов С. Г. Туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід: монографія / С. Г. Нездоймінов. – Одеса: Астропринт, 2009. – 304с.
6. Герасименко В.Г., Залкова А.В. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів: Навч. посібник. - Харків: Бурун книга 2010
7. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.:Знання, 2004. – 654 с.
8. Нездоймінов С. Г. Підприємницький вектор розвитку регіонального туризму: монографія / С. Г. Нездоймінов. – Одеса: Пальміра, 2011. – 344с.
9. Дж. Кристофер Холлоуей. Туристический Бизнес., Превод 7-го английского издания: Київ. – «Знання». – 2007. – 800с.
10. Bob Dickinson, Andy Vladimir. Selling the Sea. Second edition. – Copyright © John Wiley & Sons, Inc. – 2008.- 340p.
11. Нездоймінов С. Г. Туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід: монографія / С. Г. Нездоймінов. – Одеса: Астропринт, 2009. – 304с.
12. Цал-Цалко Ю.С. Економічний аналіз діяльності міжнародних туристичних організацій. / Цал-Цалко Ю.С., Швець.Є.А. –Житомир. – Вісник ЖТДУ №2 (40). – с.2-4.

13. Структура и параметры развития рынка транспортных услуг.- Министерство образования и науки, молодежи и спорта Украины. – ОНМА. – 2008. – с.237 – 260.
14. Gisnas H., Holte E., Riialand A., Wergaland T., - Cruise Industry Analysis. – 2008.
15. Давиденко І.В. Туристичні кластери як напрям регулювання туристичного бізнесу // Причорноморські економічні студії. Науковий журнал. – Одеса: ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2018. – Випуск 28. Ч. 1. – С. 68-72.
16. Langerfeld Dj., Lee V Price., Discrimination and the Cruise Industry.- Jornal of the Economics of Business. – 2008
17. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименко. — Одеса : ОНЕУ, 2016. — 262 с.
18. Проблемы сбалансированности мирового рынка морской торговли. Монография. – Министерство образования и науки, молодежи и спорта Украины. – ОНМА. – 2011. – с.231 – 269.
19. Парасій-Віргуненко І.А. Аналіз операційної діяльності підприємства та перспективи подальших досліджень. – Міжнародний науковий журнал. - ДНВЗ «Київський національний Університет ім.В.Гетьмана». – Випуск 2. – 2016.- с 111.
20. Холловой Дж. К., Тейлор Н. Туристический бизнес. – К.?: Знания, 2007. – 798 с.
21. Вагеллас Дж. К., Лагудис И.Н., Анализ стратегии создания цепочки поставок в круизной индустрии: вариант малой круизной компании» 2008.
22. Примачев Н. Т., Примачев А.Н. Принципи інтеграції в торговому судноходстві. – Одеса: Фенікс, 2006. - 360 с.
23. Примачев Н. Т., Степанов О. Н. Экономическая стратегия эффективного развития морских торговых портов. Одеса: Консалтинг, 1998. – 192 с.
24. Совершенствование управления морским торговыми портами / Чекаловец В.И., Колодин А.Л., Столяров Г.П., Меркт Е.В., Гребенник Н.Г., Олефир И.М., Пустовит Е.Г., Яровая Н.В.: Учебное пособие. – Одесса: ОНМУ, 2002. – 142 с.

25. Грейсон Дж., Оделл К. Американський менеджмент на порозі ХХІ століття. - М.: Економіка, 1991.

26. Джонсон Р., Каст Ф., Розенцвейг Д. Системи і стиль (теорія систем і керівництво системи). - М.: Сов. радіо, 1971.

27. Кремень О.І. К 79 Фінанси: Навчальний посібник / О.І. Кремень, В.М. Кремень. – К.:, 2010. – 447 с.

28. Базилевич В. Д. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. / Базилевич В. Д.. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.

29. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручн. / С. Ф. Покропивний – [2-ге вид., перероб. та доп.] – К. : КНЕУ, 2001 – 526 с.

30. Бібліотека економіста – 2003-2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.if.ua/book/14/1245.html>.

31. Cruise Industry News 1996-2019. All Rights Reserved. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cruiseindustrynews.com/cruise-news/14328-world-cruise-fleet-225-ships.html>

32. Cruise industry news. 2018 – 2019 Annual Report. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cruiseindustrynews.com/flip/cina2019/mobile/index.html#p=1>

33. Офіційний сайт круїзної компанії «Seabourn», 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.seabourn.com/en_US/pre-post-travel-cruise/seabourn-journeys.html

34. Cruise europe 25 final history. Наукова стаття. 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cruiseeurope.com/site/assets/files/26334/cruise-europe-25-final-history.pdf>

35. The cruise people LTD, 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cybercruises.com/shiplist.htm>

36. Основні підходи до підвищення якості обслуговування споживачів за рахунок вдосконалення управління персоналом у туристичному підприємстві. 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5015917/page:2/>

37. Теоретико-методологічні основи дослідження туризму.

<https://studfiles.net/preview/5265680/page:2/>

38. Ефективна економіка № 9, 2013/УДК: 332.1:338.48 Д. В. Круковський

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2331>